A photograph of a person riding a bicycle with a child on the back, moving away from the viewer along a paved path that curves through a rural landscape. The path is flanked by green fields and a line of trees in the distance under a cloudy sky.

**Event Rotary Club
Overijse-Zoniën:
8 november 2023**

The logo for Ganspoel, featuring a stylized yellow 'G' symbol above the text 'Ganspoel' in green, with the tagline 'oog voor leren & leven' in a smaller green font below it.

Ganspoel
oog voor leren & leven



Welzijnsbeleid: impact op organisaties

Centrum Ganspoel als
intersectorale vzw



Centrum Ganspoel: korte info

- Organisatie onderwijs, zorg en ondersteuning
- Kinderen, jongeren en volwassenen
- Visuele en/of meervoudige beperking
- Binnen eigen context + op Ganspoel locaties
- > 95 jaar expertise visus
- Onderwijs: type 6 (visuele beperking)
- VAPH: erkenning RTH, MFC, VZA
- Sinds 09/2023: erkenning type 2 (verstandelijke beperking) – type 9 (autisme)





Specificiteit Ganspoel

- Intersectorale vzw (onderwijs – welzijn)
- Specifieke doelgroep (visus) = laag prevalent
- Schaalgrootte = noodzakelijk i.f.v. opbouw expertise
- Supra-regionaal
- Expertise centrum
- Minderjarigen en meerderjarigen
- Collectiviteit – individueel
- Geïntegreerde werking: ondersteuning en onderwijs aan mensen met een complexe beperking

Maatschappelijke evoluties en Beleidskeuzes

- VN verdrag rechten van personen met een handicap (2009)
- Toegankelijkheid, gelijkheid, participatie: aan alle aspecten van het leven
- Perspectiefplan 2020 - zelfregie
- Persoonsvolgende systemen (financiering)
- M-decreet: Inclusief onderwijs vooropgesteld
- Evolutie naar Decreet leersteun (09/2023)
- Nood aan nieuw perspectiefplan?

Maatschappelijke evoluties en beleidskeuzes

- Departement Zorg: Geïntegreerde zorg (VI – fed)
- Samenvoegen van agentschappen (Opgroeien - VAPH)
- ‘Plaats’ van sector personen met een handicap is complex (kleine groep – visus nog kleiner)
- Net als alle burgers: gebruikers van zorg (regulier)
- Bijkomende specifieke zorg
- Evolutie naar regionaal/lokaal organiseren (netwerken - financieren?)



Uitdagingen Ganspoel - specifiek

- Inclusie
 - Doelgroep complex meervoudige beperking: 'exclusieve' zorgnood
 - Draagkracht gezinnen: 'boven-gebruikelijke zorg'
- ⇒ Eerder integratie?
- Expertise borgen – verdere uitbouw
 - Regionaal
 - Huis-nabij
 - Generalistisch tov specialistisch
- Persoonsvolgend binnen collectief
- Financiering via regionale/lokale netwerken?

Sociaal ondernemen: kansen grijpen

- Regelgevend kader: welzijn meer opties dan onderwijs
- Nieuwe dienstverlening uitbouwen – inspelen op maatschappelijke evoluties
- Expertise Centrum Ganspoel – adviesteam
- Inclusieve kinderopvang: eigen initiatief + via outreach
- Samenwerkingsverbanden (intersectoraal)
- ‘Open’ campus



Uitdagingen om dit te realiseren: personeel

- Maatschappelijk probleem
- Sector OPH: grote uitbreidingsgolf jaren '80
- 'Pensioneringsgolf'
- 'Post-covid' tijdperk
- Work-life balance binnen 24/24 zorgcontext
- Werkgeverschap belangrijk thema
- Social-profit vs profit
- Impactgedreven
- Maatschappelijke opdracht blijven realiseren is uitdagend
- Onzekere context om te ondernemen (korte - lange termijn)



Intersectorale vzw: onderwijs evoluties - flankeren

- Geïntegreerde zorg: overstijgend aan 'zorg' sectoren
- Minderjarigen: onlosmakelijk gelinkt aan onderwijs
- Evoluties M-decreet naar leersteundecreet
- Zelfde maatschappelijke evoluties naar regionaal en huis-nabij onderwijs
- Uitdaging voor doelgroep type 6 (visuele beperking)
- Sociaal ondernemerschap doortrekken naar onderwijs: regionaal aanbod + nieuwe projecten

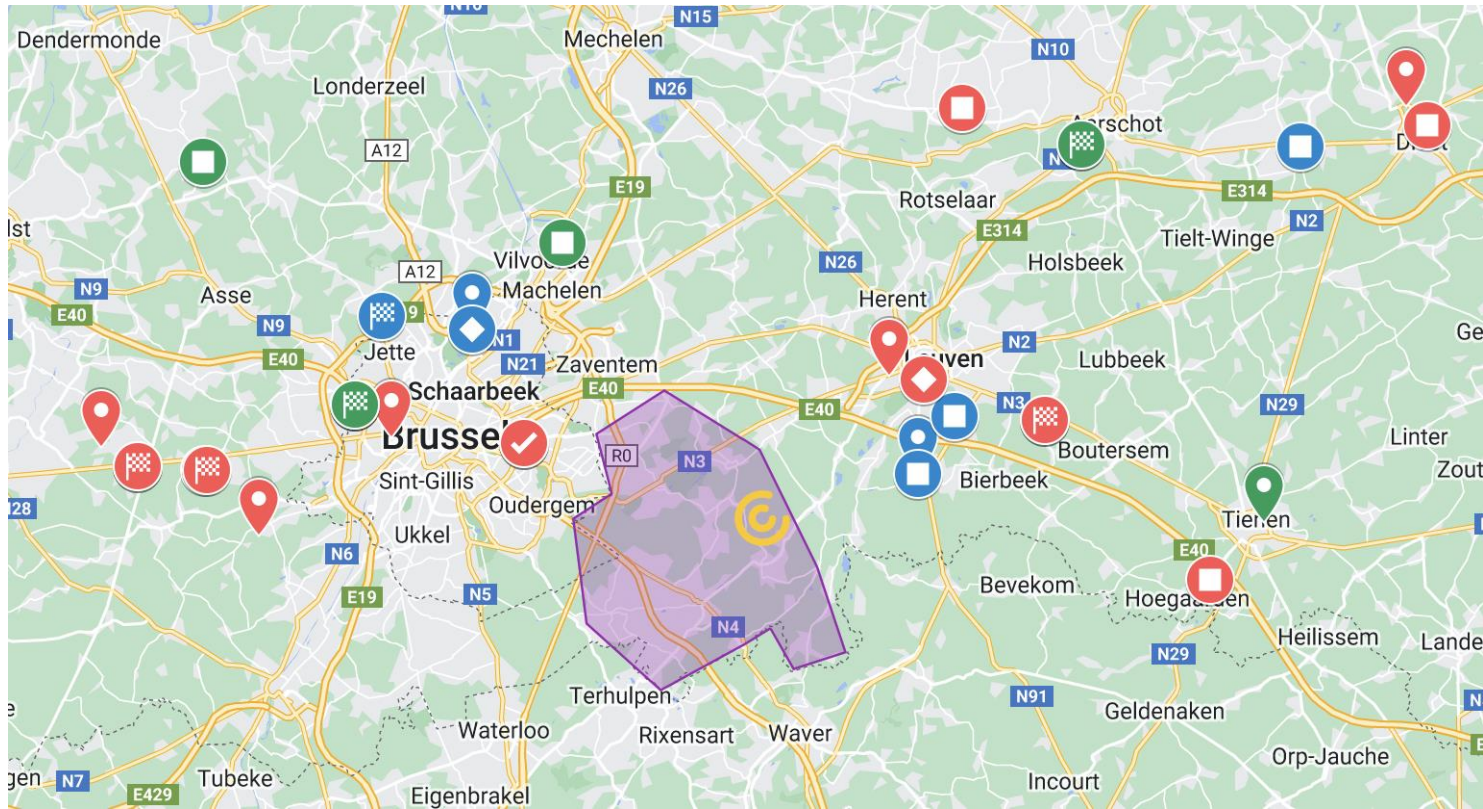


Leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte

Kernexpertise inzetten t.v.v.
nieuwe doelgroepen



Waar kunnen leerlingen met SOB uit de Druivenstreek terecht?





Inspelen op noden

- Dataloep 2022-2023 = 103 kinderen uit de Druivenstreek lopen school in het buitengewoon onderwijs. ⇒ 3 leerlingen konden terecht in Ganspoel.
- Probleem van het capaciteitstekort (type 2 en 9)
- Het collectief leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs = lange reistijden

Type 6 = diverse groep

Intelligentie

- 25% gemiddelde intelligentie
- 15% zwakbegaafd
- 12% licht verstandelijke beperking
- 23% matig verstandige beperking
- 25% ernstig verstandige beperking

Autisme = 35 %

Motoriek = meer dan 1/3 (CP, DCD, ...)

ADHD = 15%

Specifiek syndroom = 13 leerlingen

Medische problemen: epilepsie, slikproblemen, auditieve beperking, tumoren, ...

Gedagsregulerende medicatie: 13 %



Aanwezige expertise

- Type 6: lage prevalentie + realiseren van inclusie leidde tot daling leerlingenaantal.

2 scenario's

- Verlies van expertise

OF

- Inzetten ten voordele van nieuwe doelgroepen



Nieuwe doelgroepen

2 scenario's

- Verlies van expertise

OF

- **Inzetten ten voordele van nieuwe doelgroepen**
 - Type 2 = 26 leerlingen
 - Type 9 = 17 leerlingen

Autisme ↔ visuele beperking

- Gebrek aan overzicht op de wereld rondom hen leidt tot kwalitatieve stoornissen op vlak van sociale communicatie/interactie en verbeeldings- en probleemoplossend vermogen.
- Ook de gelijkenis in het omgaan met en het verwerken van zintuiglijke prikkels is opvallend.
- Ganspoel = autismevriendelijk onderwijs als UDL
- Van autismevriendelijk onderwijs naar specifieke anti-werking = de uitdaging



Concrete investeringen

- Aanpassingen in leer- en leefomgeving
- Specifieke opleidingen voor personeel